

INFORMAČNÍK

5-6-2015

Časopis MO STP Č. Lípa a
STP Česká Lípa, o.p.s.

PRANOSTIKA

KVĚTEN

Dnes si ani neuvědomuje, že první máj býval velmi významným dnem dávno před tím, než byl vyhlášen Svátkem práce! Přímo čarodějná noc byla přitom připisována zejména filipo-jakubské noci z 30. dubna na 1. května. Stačí uvést příklad: „Prší-li na svatého Filipa a Jakuba v noci, bude úrodný rok“. Můžeme si ale vybrat, neboť také „Filipa-Jakuba déšť – to zlá zvěst“.

Z toho plyne poučení, že na pověry není radno věřit! Budme ale rádi, že se nám z této noci zachoval hezký, i když možná trochu nebezpečný zvyk – pálení čarodějnic.

František Hrubín: Květen

Všecko v máji zpívá, všechno voní,
nejvíc planých růží kytička.
Pro kohopak vila jsem ji loni?
Jenom pro milého bratříčka.

Letos však ji viju pro mládence
ze šípku, jenž kvete pod strání.
Je nám tady hezky jako mřence
v řece, kde se volně prohání.

ČERVEN

Červen je u nás považován za první letní měsíc, ale klimatické léto, definované jako období s průměrnými denními teplotami nad 15°C, začíná u nás každý rok v jinou dobu. V nížinách většinou až v poslední květnové dekádě, na Vysočině kolem Medarda a na hřebenech našich hor nemáme podle této definice léto vůbec a jaro zde předchází přímo podzim. V celoměsíční pranostice-

„Měsíc červen voní deštěm“ už cítíme předzvěst Medarda, stejně jako v další rčení „Červen louky kosí, Medard vodu nosí“. A tím se dostáváme k neznámějšímu pranostikovému borci. O popularitu medardovských rčení se zcela jistě zasloužilo neobvyklé jméno tohoto světce, jímž byl francký bis kup, který žil na přelomu 5. a 6. století; Když jako chlapec šel jednou na procházku, překvapila ho bouře, a tu se snesl orel a široce roztaženými perutěmi ho ochránil před deštěm. Medardovi bylo připsáno více než dvacet pranostik. Jedna z těch méně známých je: „Když Medard se rozvodní, přívá šest týdnů“.

František Hrubín: Červen

Jaro vyspalo se do růžova,
v jasnou zeleň obléklo se pak.
Vysoko zní píseň skřivanova,
zvedá cvrčků hlas až do oblak.

Koník v travě, která polehává,
zvoní kosám na uvítanou.
Zas nám voní posečená tráva,
jabloně když vonět přestanou.

Šťastní lidé zpívají si k práci,
než jim slunce zajde za lesy.
Zeleň v dálce do modra se ztrácí
a to modro splývá s nebesy.

Medardova kápě

Červnová „Medardova kápě“ (8.červen) je jednou z nejslavnějších pranostik. Ve světcův svátek vzhlížíme až do rána s obavami k obloze, protože lidová moudrost tvrdí, že bude-li pršet, pak se musíme smířit s tím, že i následujících čtyřicet dnů bude uplakané počasí.

Patrně nejstarší známý písemný doklad existence „medardovské“ pranostiky v českých zemích najdeme v Životě Viléma z Rožmberka – v zápisů z roku 1582, autorem byl rožmberský kronikář Václav Břežan: „Medardus jasný, 8. junií, jinak den sv. Medarda kterýž (jak Římané chtějí) deštěm vládne, byl ten den jasný, bez deště.“ Je zcela jisté, že již koncem 16. století byla pranostika o Medardovi známa a že déšť byl očekávaný s obavami. Proto kronikář jistě s velkou radostí učinil zápis, že ten den nepršelo.

(Zpracoval Michal Erben)

JARNÍ VÝSTAVA PRACÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH A SENIORŮ USPĚLA I V „ZIMNÍM“ POČASÍ

Ve dnech 30.3.-2.4.2015 uspořádalo Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. v Komunitním centru v České Lípě JARNÍ VÝSTAVU PRACÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH A SENIORŮ. Součástí výstavy byla i soutěž „O neobvyklé velikonoční vajíčko“. Do soutěže se zapojilo celkem 15 dětí a 8 dospělých vystavovatelů a 6 kolektivů dospělých a 8 kolektivů dětí.

Celkem 20 vystavovatelů z České Lípy, Doks, Kamenického Šenova, Liberce, Prahy, Křížan, Jestřebí, Velkého Grunova, Provodína, Starých Splavů, Nového Boru ukázalo své nápadité výrobky z nejrůznějších materiálů (např. papír, keramika, proutí, včelí vosk, látka, vlna, sklo, dřevo, plasty, perník atd.)

Návštěvníci mohli obdivovat zajíčky, ovečky, slepičky, vajíčka, nejrůznější závěsy na dveře, korále, náušnice, náramky, čepice, šály, košíky, ponožky, ručně šité peněženky, výrobky z včelího vosku, svíčky, ručně vyrobená mýdla, keramiku, hnízda, nejrůznější druhy zapichovátek a spoustu dalších krásných prací.

Vystavené výrobky si mohli přítomní zakoupit a odnést domů. Toho využila i velká řada z 211 návštěvníků výstavy, které od návštěvy neodradila ani nepřízeň počasí. 126 návštěvníků hodnotilo i výstavu „O neobvyklé velikonoční vajíčko“. Svými hlasy rozhodli o následujícím pořadí:

SOUTĚŽ JEDNOTLIVCŮ-DĚTI

1. Adéla WEISSOVÁ-II.S. Moskevská-Nerudova Č. Lípa-700 b
2. Markéta FEJFAROVÁ-Mirka WÖLFOVÁ-Věra SVOBODOVÁ-9.B Moskevská Č. Lípa-690 b
3. Tom KOPP-Zdeněk MATOUŠ-VIII.A Moskevská Č. Lípa-635 b.
4. Martin PROKŮPEK-II.A.Nerudova Č. Lípa-515 b.
5. Josef PECHAR-VIII.A. Moskevská Č. Lípa-395 b.
6. Aneta JONÁŠOVÁ-II. A Nerudova Č. Lípa-245 b.
7. Jára ZADRAŽIL-VIII.A Moskevská Č. Lípa-215 b
8. Sára KALEJOVÁ-II.A Nerudova Č. Lípa-185 b.
9. Josef PECHAR-VIII.A Moskevská Č. Lípa-170 b.
10. Markus SINU-II.A Nerudova Č. Lípa-140 b.
11. Alex ŽIGA-II. A Nerudova Č. Lípa-130 b.
12. Jan FILIPI-II.A Nerudova Č. Lípa-110 b.
13. Daniel GURECKÝ—II.A Nerudova Č. Lípa-100 b.
14. Gabriela HARANGOVÁ-II.A Nerudova Č. Lípa-85 b.
15. Martin HORÁK-II.A Nerudova Č. Lípa-40 b.
16. František KOLBABA-II. A Nerudova Č. Lípa-35 b.

SOUTĚŽ JEDNOTLIVCŮ-DOSPĚLÍ

1. Alena HUBÁČKOVÁ-Kamenický Šenov-990 b.
2. Marie ČUMOVÁ-Česká Lípa-610 b.
3. Jarmila ŠIŠKOVÁ-Doksy-595 b.
4. Jarmila ŠIŠKOVÁ-Doksy-500
5. Helena MUDRUŇKOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-425 b.

6. Miluše DUŠKOVÁ-MO TP Česká Lípa-410 b.
7. Jana BURIÁNKOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-295 b.
8. Alena HUBÁŠKOVÁ-Kamenický Šenov-200 b.
9. Alena HUBÁČKOVÁ-Kamenický Šenov-170 b.
10. Jarmila ŠIŠKOVÁ-Doksy-165 b.
11. Jarmila ŠIŠKOVÁ-Doksy-125 b.
12. Stanislava BAROCHOVÁ-MO TP Česká Lípa-110 b.
13. Alena HUBÁČKOVÁ-Kamenický Šenov-75 b.
14. Vlasta ŠKOLOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-30 b.

SOUTĚŽ KOLEKTIVŮ-DĚTI

1. III.S. Spec.škola Jižní Č. Lípa-vejce s malými vajíčky-ptáčky v hnízdě-605 b.
2. IX.S Spec.škola Jižní Č. Lípa-závěs-proutí se 3 vajíčky-ptáčky-505 b.
3. VIII.S Nerudova Č.Lípa-košík z kartonu-2x slepička+kuře+vejce-260 b.
4. II.S Spec.škola Jižní Č. Lípa-vajíčko prostorové z kartonů-215 b.
5. V.S Spec.škola Jižní Č. Lípa-vajíčko z dřevěných koleček-185 b.
6. VI.S Spec.škola Jižní Č. Lípa-malované vajíčko-karton-110 b.
7. VII.S Spec.škola Jižní Č. Lípa-kraslice červená s puntíky-30 b.
8. 1.P Spec.škola Jižní Č.Lípa-ošatka s papírovými vajíčky-5 b.

SOUTĚŽ KOLEKTIVŮ-DOSPĚLÍ

1. Sluneční dvůr Jestřebí-stará budova(SB)-síťkovaní vajíčko-kukaň-785 b.
2. Arteterapeutická dílna STP Č.Lípa o.p.s.-rámeček s hnízdem-400 b.
3. Sluneční dvůr Jestřebí-SB-taštička-zajíc-250 b.
4. Sluneční dvůr Jestřebí-SB-síťkované vajíčko-kukaň se zajíčkem-220 b.
5. Sluneční dvůr Jestřebí-nová budova(NB)-zápich-vajíčko-zajíček-185 b.
6. Sluneční dvůr Jestřebí-SB-slepička z papírového pedigu-145 b.
7. Sluneční dvůr Jestřebí-SB-vajíčko z papírového pedigu-135 b.
8. Domov pro seniory Doksy-vejce skládané s mašlemi-pestré-115 b.
9. VESNA Česká Lípa-závěs s vajíčky-95 b.
10. Domov pro seniory Doksy-skládané vejce žluto-zelené-85 b.
Sluneční dvůr Jestřebí-SB-vajíčko-závěs z papír.pedigu na dveře-85 b.

12. Domov pro seniory Doksy-vajíčka-kohoutci-50 b.
13. Domov pro seniory Doksy-vajíčko-vrtulník-35 b.
14. Denní stacionář Hradecká ul. Č.Lípa-vajíčko-svíčka-20 b.

ZVLÁŠTNÍ CENU pořadatelů získal za originální nápad- vajíčko-helikoptéra- Domov pro seniory Doksy **ZVLÁŠTNÍ CENU** získal i závěs ze skleněných vajíček ze sklárny ASTERA Nový Bor.

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s., jako pořadatel akce, přeje všem vystavovatelům hodně krásných nápadů a těší se na další shledání s jejich pracemi.

Poděkování patří členům Základní organizace Svazu postižených civilizačními chorobami Česká Lípa, Místní organizace tělesně postižených Česká Lípa a dalším dobrovolníkům, kteří se podíleli na montáži i demontáži výstavy i na zajišťování jejího průběhu.

CO PŘIPRAVUJEME

DEN DĚTÍ SE ZP a KRAJSKÉ SPORTOVNÍ HRY OSOB SE ZP

-11. ročník Dne dětí se zdravotním postižením proběhne 5.června 2015 od 9.30 hod. v RA Termit Doksy.

-14. Krajské sportovní hry osob se zdravotním postižením se uskuteční 27. -28. června 2015 v RA Poslův mlýn v Doksech.

-Doprava : 27.6.-Odjezd z aut.nádraží v Č. Lípě v 8.30 ; 27.6. je zajištěna doprava z Doks v 18,30 zpět do Č. Lípy;dne 28.6. zajištěna doprava z Doks do Č. Lípy(po obědě-13.00)

-Doprava: z nádraží v Doksech bude zajištěna **pouze** po předchozí domluvě. (tel.723594459, 606161859).

-Cestovné bude uhrazeno držitelům průkazů ZTP, ZTP/P, kteří nebudou moci jet autobusem.

Přihlášky na obě akce jsou k dispozici v Komunitním centru,Školní 2213 Česká Lípa, v Komunitním centru Doksy, Komenského 47-vždy v pondělí 15.00-17.00. Dále pak na www.stp-ceska-lipa.webnode.cz.

Obě akce pořádá Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s.

Záštitu převzali: Mgr. L.Kadlecová-náměstkyně hejtmana LK(DD ZP);A.Losová,dip.um.-radní KU LK (KSH ZP),Mgr. R.Žatecká-starostka Česká Lípa, Ing. E. Burešová-starostka Doksy,Bc. S.Mackovík-poslanec Parlamentu ČR, Ing. J.Kohlíček,CSc., Ing. K. Kapoun, JUDr. M. Nedvědová, V.Větrovec OV KSČM Č.Lípa

Přihlášky na obě akce jsou přílohou tohoto Informačníku.

PŘEDNÁŠKY

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. připravuje cyklus přednášek **PREVENCE OCHRANY ZDRAVÍ**. Přednášet bude odborný fyzioterapeut Mirka HAVLÍČKOVÁ

JAK SE OCHRÁNIT-ZVLÁDNEME TO SAMI

Odborná přednáška o tom, jak se zdravotně postižení a senioři mohou ochránit jak ve své vlastní domácnosti, tak i venku. Součástí přednášky bude i praktická ukázka a nácvik sebeobrany. Přednáší příslušník Městské policie Michal Vydra.

Termíny přednášek budou upřesněny.

KURZ ZNAKOVÉHO JAZYKA

První kurzy znakového jazyka končí 2. června 2015 závěrečnými zkouškami. S novým kurzem počítáme od října 2015, termín bude upřesněn.

ARTETERAPIE

Setkání s výtvarnicí Janou Eichlerovou bude probíhat v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa ve dnech 26.května, 9. a 23. června 2015 vždy od 13.00

PLAVÁNÍ

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. oznamuje zájemcům, že jsou k dispozici vstupenky do bazénu- Sportareál Č. Lípa. Cena vstupenky 35,- Kč. Vstupenky si můžete vyzvednout v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa u E. Zemanové(723594459)., Z. Zahradková(606161859).Ohlašte se prosím předem telefonicky.

V rámci projektu **POHYB JE ŽIVOT-**

NABÍZÍME DALŠÍ MOŽNOST JAK BOJOVAT SE ZHORŠENÍM ZDRAVOTNÍHO STAVU

Připravujeme na prázdniny výstavu **MANDAL** spojenou s besedou s jejím autorem p.Samkem, který jich vytvořil kolem 150(od června 2011 dosud). K tvorbě mandal se dostal po nečekané mozkové příhodě, která mu naráz změnila život. Vytváření mandal pomáhá zpracovávat emoce, získávat energii, přináší zklidnění a sebeléčbu. Zároveň z nich získával energie, dobrý pocit a tak docházelo k léčení.

Nenechte si ujít tuto unikátní výstavu. Termín bude upřesněn.

REKONDIČNÍ POBYT PRO SENIORY A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ

Místní organizace tělesně postižených Česká Lípa ve spolupráci se Sdružením tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. připravuje v termínu od 13. do 19. září 2015 v rekreačním středisku Nový Mlýn ve Starých Splavech rekondiční pobyt pro seniory a zdravotně postižené. Během pobytu proběhnou přednášky, masáže, cvičení, termoterapie s podložkou Amethyst Bio-Mat, společenský a sportovní program. Předběžné přihlášky- E.Zemanová(723594459) a Z. Zahradková(606161859).

OZDRAVNĚ –EDUKAČNÍ VÍKEND PRO SENIORY A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ

Jako v loňském roce připravuje opět Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. ve spolupráci s MO TP Č. Lípa ozdravně-edukační víkend. Uskuteční se ve dnech 30.10.-1.11.2015 v rekreačním středisku Nový Mlýn ve Starých Splavech. Předběžné přihlášky- E.Zemanová(723594459) a Z. Zahradková(606161859).

OZDRAVNĚ-EDUKAČNÍ VÍKEND PRO RODIČE S DĚTMI/DÍTĚTEM SE ZP

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. připravuje ozdravně –edukační víkend pro rodiče s dětmi/dítětem se zdravotním postižením. Termín bude upřesněn. Předběžné přihlášky- E.Zemanová(723594459), Z. Zahradková(606161859)

MÓDNÍ PŘEHLÍDKA PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ

Připravujeme módní přehlídku oblečení pro zdravotně postižené. Chceme ukázat, že i zdravotně postižení se mohou vkusně a elegantně oblékat. Oblečení je uzpůsobeno tak, aby jeho oblékání zvládli i ti, kteří mají po mozkových příhodách, infarktech či úrazech potíže s hybností.

Termín bude upřesněn.

VÝMĚNA PRŮKAZŮ TP, ZTP, ZTP/P

V letošním roce probíhá výměna průkazů TP, ZTP, ZTP/P. V rámci odborného sociálního poradenství, které poskytuje Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. Vám poskytneme příslušný formulář a pomůžeme s jeho vyplněním. Ti , kteří mají platnost průkazů bez omezení, mají na vyzvednutí a vyplnění formuláře dost času, stačí, když přijdou v září 2015. Ostatní si mohou domluvit návštěvu dříve. Kontaktujte prosím E. Zemanovou(723594459). Z. Zahradkovou(606161859) Nezapomeňte, že k formuláři je nutné přiložit fotografii ve formátu jako na občanský průkaz .

ZPRÁVY Z NRZP A STP Praha

„Vážení přátelé,

Posílám Vám informaci legislativního odboru NRZP ČR k požadavku některých MÚ na výměnu parkovacích průkazů v souvislosti s výměnou průkazu ZTP nebo ZTP/P.

Pokud máte platný parkovací průkaz a současně platný průkaz ZTP nebo ZTP/P , tak Vás žádný MÚ nemůže nutit k výměně parkovacího průkazu v souvislosti s výměnou průkazu OZP. Důležité je, aby

oba tyto průkazy byly platné, přičemž doba jejich platnosti se nemusí shodovat. Například při silniční kontrole, pokud bude kontrolován parkovací průkaz, kde bude uvedeno datum platnosti trvale a průkaz ZTP bude platný například do konce roku 2016, tak je vše v pořádku, protože v době kontroly oba průkazy jsou platné.“

(Mgr.V.Krása-předseda NRZP)

Zdravotně postižení vítají možnost slevy v lékárnách

Svaz tělesně postižených v České republice z. s. (STP v ČR z.s.) se dohodl se společností česká lékárna holding, že největší lékárenská síť Dr. Max bude uznávat průkazy ZTP pro poskytování slev z doplatku na léky.

Praha, 31.3.2015 –Lékárny Dr. Max poskytovaly až padesáti procentní slevy z doplatku na léky od nového roku všem klientům v dětském a seniorském věku. STP v ČR z. s. jako nezisková organizace, která si klade za cíl hájení specifických potřeb svých členů, usilovala o to, aby se klientský program v lékárnách Dr. Max rozšířil i na zdravotně postižené. Od března mohou čerpat výhody ve zmíněné lékárenské síti i oni.

„Jsem ráda, že jsme dospěly k dohodě. Vstřícný přístup lékárenské sítě umožní výhodněji si pořídit léky zejména těm našim členům, kteří trpí chronickými onemocněními spojeným s potřebou pravidelného užívání léků“, říká předsedkyně STP v ČR z.s. Helena Klasnová a dodává: „pro naše členy je to důležité i proto, že mají leckdy oprávněný pocit, že se ocitli na okraji zájmu společnosti.“

„Na zdravotně postižené jsme se svým slevovým programem mysleli od samého počátku“, doplňuje ji provozní ředitel lékáren Dr. Max David Mendl, „bylo jen potřeba záležitost softwarově a organizačně dořešit v rámci naší lékárenské sítě.“ Především bylo potřeba se dohodnout na tom, na základě kterých dokladů bude nárok na slevu klientovi uznán, což se nakonec podařilo.

O STP

Počátky vzniku Svazu tělesně postižených v České republice z.s. sahají do roku 1990, kdy po zrušení Svazu invalidů, organizace sdružující zdravotně postižené osoby bez ohledu na druh postižení, vzniklo Sdružení zdravotně postižených v ČR. To sdružovalo nově vzniklé organizace: Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Svaz postižení civilizačními chorobami v ČR, Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých v ČR a Svaz tělesně postižených v České republice. Mezi 2. a 4. dubnem 1990 se v Hodoníně u Kunštátu konala národní konference nově vznikajícího Svazu tělesně postižených v ČR. Dnes je STP ČR v ČR z.s. členem Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, České rady humanitárních organizací a je rovněž zakládajícím členem Center pro zdravotně postižené. Má přibližně 50 tisíc členů.

O lékárnách Dr. Max

Síť provozovaná společností Česká lékárna holding, a.s. (ČLH) vznikla v roce 2006 a už o dva roky později se stala jedničkou na českém trhu. Svou pozici posílila v roce 2012, kdy majitel ČLH, investiční skupina Penta Investments, uzavřel s německou společností Celesio dohodu o koupi sítě lékáren Lloyds. Zároveň s tím došlo k převzetí distribuční firmy Gehe Pharma (dnes ViaPharma). Šlo o největší akvizici na českém lékárenském trhu, kterou vzápětí schválil i Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Dnes funguje napříč ČR téměř 360 lékáren Dr. Max. S více než třemi tisícovkami

zaměstnanců představují tyto lékárny největšího zaměstnavatele v oboru. Řetězce lékáren Dr. Max slouží pacientům i na Slovensku a v Polsku.

V České Lípě máme 2 lékárny Dr. Max- jedna je u obchodního domu Kaufland a druhá v obchodním domě Andy(vchod z náměstí Dr. E. Beneše).. Můžete si zde vyzvednout a vyplnit REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ. Po jeho odevzdání v lékárně obdržíte Novou Kartu výhod dr.Max.

Registrační formuláře si můžete vyzvednout i v Komunitním centru, Školní 2213, Česká Lípa

Na infekce z potravin stále umírají i lidé v Česku

Střevní infekce způsobené kontaminovanými potravinami zavinily v roce 2013 v Česku 247 úmrtí.

„Nebezpečné potraviny mohou vést k mnoha zdravotním problémům. Jde o potraviny obsahující škodlivé bakterie, viry, parazity nebo chemické substance, které jsou zodpovědné za více než dvě stě chorob jak akutních, tak chronických, od průjmů až k rakovině,“ uvedla Rážová.

Podle ní v roce 2013 bylo v Česku zaznamenáno 45 548 případů střevních infekčních nákaz, které si vyžádaly téměř 17 000 hospitalizací a 247 úmrtí. Převážně šlo o seniory sdělila.

Dodala, že požití kontaminovaných potravin může mít velmi vážné následky, některé z nich mohou být dlouhodobé, jako je selhání ledvin nebo jater, mozkové a nervové poruchy, ale i sepse a může dojít i k úmrtí.

V závislosti na typu onemocnění se mohou příznaky objevit od jedné hodiny až po několik týdnů od požití kontaminovaných potravin a vody a mohou zahrnovat nevolnost, zvracení, průjem anebo křeče trávicího ústrojí.

Pět klíčů k bezpečnějším potravinám

- 1) Udržujte čistotu.** Před manipulací s potravinami si umyjte ruce a omývejte a dezinfikujte všechny povrchy a zařízení používané pro přípravu pokrmů
- 2) Oddělujte syrové od vařeného.**
- 3) Pokrmy důkladně vařte.** Řádně tepelně upravujte potraviny, obzvláště maso, drůbež, vejce a mořské plody. Jídla, jako jsou polévky nebo omáčky, nechte projít varem, abyste se ujistili, že uvnitř pokrmu bylo dosaženo teploty 70 stupňů.
- 4) Uchovávejte pokrmy při bezpečných teplotách.** Nenechávejte vařená jídla při pokojové teplotě déle než dvě hodiny. Neskladujte pokrmy příliš dlouho ani v ledničce. Nerozmrazujte pokrmy při pokojové teplotě, ale pozvolna v ledničce.
- 5) Používejte nezávadnou vodu a suroviny.** Vybírejte čerstvé a nezkažené potraviny. Umývejte ovoce a zeleninu obzvláště, pokud je konzumujete syrové.

Většina lidí trpících otravou jídlem se uzdraví bez zásahu lékaře. Doporučuje se klid na lůžku. Lidé s vážnými příznaky, například s horečkou nad 38st., netišícím se zvracením, u nichž došlo k významným ztrátám tekutin, by v každém případě měli vyhledat lékaře.

Novorozence a malé děti by měl lékař vyšetřit vždy. Těžký průběh onemocnění vyvolaný potravinami je nejméně nebezpečnější u novorozenců, kojenců, malých dětí, těhotných žen, jedinců s oslabeným imunitním systémem u seniorů.

HISTORICKÁ PŘIPOMÍNKA

Osvobození České Lípy

V květnových dnech vzpomeneme na 70. Výročí osvobození naší republiky a ukončení 2. Světové války.

Brány do nového života se i na Českolipsku otevřely jeho osvobozením z fašistické okupace armádou Sovětského svazu. Větší část jeho území byla osvobozena dne 9. a 10. května 1945 28. armádou 1. Ukrajinského frontu a západní část okresu Kamenického Šenova přes Žandov k Zakšínu 2. Polskou armádou, která bojovala v sestavě sovětské armády. Této armádě velel generál major Sergej Michajlovič Maljugin, který pověřil majora N.M. Maršunova velitelem města Česká Lípa, generál major S.M. Maljugin navštívil Českou Lípu ještě jednou, a to 26.6.1973, když byl spolu s manželkou na léčení v Karlových Varech. Viz zápis v městské kronice. Major N.M. Maršunov navštívil Českou Lípu v červnu 1972, kdy mu bylo uděleno čestné občanství města Česká Lípa.

V posledních hodinách války, tak i v období po vyhlášení míru ukončily tragicky životy řady sovětských vojáků v našem okrese. Jejich hroby byly rozptýleny v oblasti České Lípy i v širším okolí, ale byly pietně opatrovány. V roce 1946 bylo rozhodnuto soustředit ostatky těchto padlých hrdinů na jiné místo, pietně upravené, kam by bylo možno přicházet vzdát jim hold a poděkování.

Dne 3. května 1947 bylo slavnostně odhaleno v adaptované kapli na hřbitově mauzoleum sovětských hrdinů, kam byly uloženy ostatky 29 příslušníků, kteří položili život za svobodu naší vlasti na území města a okolí. (Zpracoval Josef Vránek)

PRAŽSKÉ POVSTÁNÍ

Pražské povstání vypuklo 5. května 1945 v hlavním městě Praze. Česká národní rada vydala prohlášení o konci Protektorátu a o převzetí vládní a výkonné moci. Nejdříve probíhaly demonstrace, které brzy přešly do otevřeného odporu.

Celonárodní povstání v protektorátu bylo připravováno východní i západní složkou českého protinacistického odboje již od počátku roku 1945. Jeho cílem mělo být zejména:

- vytvoření podmínek pro rychlé osvobození Čech a Moravy od německé nadvlády
- minimalizace dalších válečných škod
- zamezení zničení či vyloupení průmyslového potenciálu Československa Němci

Povstání vypuklo za stavu, kdy se na území Čech a Moravy nacházela miliónová Schörnerova armáda, která měla rozkaz udržet se v tomto prostoru co nejdéle. Praha se v jeho plánech měla stát nedobytnou vojenskou pevností. K. H. Frank vedl s protektorátní vládou rozhovory o nenásilném předání moci, přičemž se projevovaly i snahy prezidenta Hácha o vytvoření Českomoravské republiky a převzetí moci Richardem Bienertem. Souběžně s tím tu byly i totožné snahy ilegálních odbojových

skupin i "České národní rady" (ČNR), podle nichž měly na území Protektorátu vznikat revoluční Národní výbory. V Praze byl přípravou na převzetí moci pověřen Dr. František Krása.

Podnětem pro nepokoje v Praze se stalo oznámení vydané 4. 5. 1945 protektorátní vládou o zrušení nařízení týkající se dvojjazyčného úřadování, dvojjazyčných nápisů a zákazu vyvěšování československých vlajek. Byl vydán pokyn, aby se na úředních budovách vyvěsily vlajky a úřadovalo se jen v českém jazyce. Již téhož dne se na mnohých místech v Praze začaly odstraňovat nenáviděné německé nápisy, avšak 5. května vlna nadšení opanovala celou Prahu. Odstraňovaly se německé cedule, vyvěšovaly se české vlajky, ve městě vládlo nadšení. Snaha ministerského předsedy kolaborantské protektorátní vlády R. Bienerta o vyhlášení Českomoravské republiky však ztroskotala, protože policejní jednotka, která měla převzít rozhlas do českých rukou, narazila na odpor německých vojáků. Došlo k boji, což mělo za následek volání rozhlasu o pomoc. R. Bienert se později pokusil zprávu o převzetí moci vyhlásit v pražském rozhlasu, avšak byl zatčen pražským Národním výborem, který ho předal ČNR. Před polednem hlásil městský pouliční rozhlas: „*Českoslovenští občané: Hitlerovo Německo je rozdrveno. Třetí říše přestala existovat! Pryč s válkou! Všichni ihned zastavte práci! Nikdo nesudte, nikdo nesmíte trestat, ať Čecha nebo Němce, na to jsou lidové soudy. Varujeme všechny Němce před jakýmkoliv zakročáním. Česká policie, české četnictvo, vládní vojsko a jiné útvary uposlechnou bezpodmínečně pokynů Národních výborů. Kdo tak neučiní, je zbabělec a zrádce! Stojíme neochvějně za československou vládou!*“

V poledne primátor Alois Říha odevzdal vedení magistrátu do rukou zástupců Národního výboru Praha. ČNR zformulovala odpoledne vlastní prohlášení o konci protektorátu: „*Lide český! ČNR jako představitelka revolučního hnutí českého lidu a jako zmocněnec vlády v Košicích, ujímá se dnešním dnem moci vládní a výkonné na území Čech, Moravy a Slezska. Pod údery hrdinných spojeneckých armád a pod údery aktivního odporu českého lidu zanikl tzv. „protektorát Čechy a Morava“, který nám byl Němci vnucen a tím zanikla veškerá správní moc vykonávaná protektorátní vládou a německými úřady.*“

V té době se však již v Praze střílelo. Německá okupační správa ignorovala opatření protektorátních úřadů a němečtí vojáci začali střílet do lidí, kteří vyvěšovali československé vlajky, přetírali německé nápisy či je shazovali ze zdí na zem. Vysílání pražského rozhlasu, které provolávalo převzetí moci do rukou českých úřadů, se změnilo ve výzvu k boji proti okupantům. Městský rozhlas převzal a vysílal i známé volání o pomoc československému rozhlasu: „*Voláme českou policii, četnictvo a ozbrojené jednotky! Pomozte československému rozhlasu ve Schwerinově třídě, kde čeští lidé bojují o jeho záchranu! Vchod z Balbínovy ulice je úplně volný! Voláme českou policii, četnictvo a ozbrojené jednotky na pomoc československému rozhlasu!*“ Reakce lidí byla spontánní, ozbrojení i neozbrojení lidé spěchali na pomoc. Kolem československého rozhlasu se mezitím rozhořely pouliční boje. V půl šesté podvečer vysílal městský rozhlas výzvu pro příslušníky německých ozbrojených sil v německém jazyce, aby složili zbraně a dále neprolévají krev. Někteří z nich výzvy uposlechlí a složili zbraně, což se ovšem v žádném případě netýkalo příslušníků Waffen-SS, kteří o to zuřivěji útočili na povstalecká centra, kterými byly zejména Staroměstská radnice, Novoměstská radnice, Nová úřední budova a budova Československého rozhlasu. Povstalci si byli vědomi toho, že proti případnému německému útoku zvenčí nemají moc šancí, takže v noci z 5. na 6. května vyrostlo v Praze asi dva tisíce barikád.

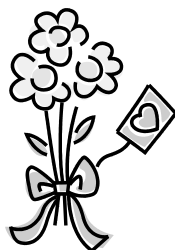
Jejich obránci měli k dispozici většinou pouze pušky, lehké kulometry, granáty a pancéřové pěsti. Proto jim přišla vhod pomoc od Vlasovců, kteří byli vyzbrojeni i těžkou technikou a kteří se již v noci na 6. května zúčastnili bojů proti Němcům. Jejich pomoc zabránila německé armádě rozdrtit povstání už v prvních dnech. První nápory německé armády na sebe nenechaly dlouho čekat, německé tanky se začaly probíjet do města. Povstalci bojovali i ve vnitřním městě s německou posádkou, přičemž nacisté se stále snažili zmocnit důležitých objektů.

6. května začala Prahu bombardovat i jednotlivá německá letadla, kobercové bombardování se však neuskutečnilo díky tomu, že většina německých strojů byla zaměstnána boji s Rudou armádou. Boje na barikádách zastavovaly postup nacistů, kteří začali na mnoha místech používat nelidský způsob jejich dobytí, když před svými tanky hnali proti nim české muže, ženy a děti, kteří se bojů neúčastnili. Nacisté též začali páchat teror a neuvěřitelné ukrutnosti ve čtvrtích, které obsadili. Na několika místech v Praze došlo k masakrům bezbranných civilistů - českých žen, dětí a starců. Do povstání se aktivně zapojili i příslušníci protektorátního vojska, kteří též přivezli povstalcům velký počet zbraní a munice. 7. května se opět rozhořely prudké boje o Staroměstskou radnici, která byla napadena útokem čtyř lehkých a jednoho těžkého německého obrněného vozidla, přičemž nacisté stříleli zápalnou municí. Městský rozhlas volal stále o pomoc, žádal zejména o muže vyzbrojené pancéřovými pěsti. Pokračovaly ojedinělé nálety letadel, bojovalo se na barikádách, povstalcům se podařilo ukořistit i těžkou nepřátelskou techniku včetně obrněných vlaků. Pražané spoléhali též na pomoc americké armády, která 6. května osvobodila Plzeň a chtěla pokračovat dále k hlavnímu městu, ale z politicko-vojenských důvodů musela zůstat stát na demarkační linii. Stalin nedal svolení k dalšímu postupu Američanů, takže i generál Eisenhower navzdory Pattonovým protestům odmítl dát povolení k akci a přenechal zásah zvaný Pražská ofenzíva na vzdálené Rudé armádě. Spojenci neposkytli povstalcům ani vzdušnou podporu, ačkoliv měli v té době nad Německem jasnou leteckou převahu a mohli eliminovat obrněné jednotky v okolí Prahy.

V noci ze 7. na 8. května se povstalci dále připravovali na další útoky. ČNR vedla s Vlasovci neúspěšná jednání, která vyvrcholila rozhodnutím generála Vlasova opustit Prahu. Povstalci tak přišli o výraznou pomoc, která naopak, ale v menší síle, přišla v podobě partyzánské jednotky. K útoku se připravovali i Němci, kteří již věděli, že v Remeši podepsal generál Alfred Jodl bezpodmínečnou kapitulaci, která měla nabýt účinnosti 8. května ve 23.01 SEČ. Maršál Ferdinand Schörner již věděl, že v boji nemá smysl pokračovat a snažil se zachránit, co se dalo. Jediným možným řešením bylo, aby se co nejvíce vojáků dostalo do amerického zajetí. A k tomuto potřeboval volný průchod Prahou. V časných ranních hodinách 8. května začal mohutný útok na Prahu za použití tanků a pěchoty. Od rána hořela Staroměstská radnice, její novogotické křídlo muselo být po ukončení bojů strženo. Pokračovaly masakry českých civilistů. Ve městě se rozhořely prudké boje, při nichž obránci využívali s úspěchem ukořistěné pancéřové pěsti, jimiž zničili mnoho tanků a obrněných vozidel. Od dopoledních hodin probíhala jednání mezi ČNR a zástupci německé armády, jejímž výsledkem bylo, že v pozdních odpoledních hodinách byly zastaveny boje, jednotky Wehrmachtu podepsaly kapitulaci a byl jim umožněn volný odchod z Prahy. Prahu též na základě této dohody opustily správní, soudní, policejní a jiné okupační úřady, organizace a instituce i někteří němečtí civilisté. (Za tuto dohodu byl v roce 1949 odsouzen v inscenovaném procesu na doživotí velitel pražského povstání generál Karel Kutlvašr). Příslušníci jednotek Waffen SS se však této dohodě nepodřídili a pod velením SS-Gruppenführera Carla von Pücklera, který byl velitelem jednotek Waffen-SS na území protektorátu, pokračovali v boji.

9. května 1945 v časných ranních hodinách vjely do Prahy první sovětské tanky 1. ukrajinského frontu maršála Koněva. Začaly střety mezi jednotkami Rudé armády a poslední částí německých vojsk, které se nepodařilo z Prahy uniknout, z nichž velkou část tvořily části 2. SS-Panzer Division „Das Reich“ a 44. Waffen-SS Panzergrenadier Division Wallenstein. Během dne byla Praha čištěna od německých fanatických odstřelovačů, kteří se zabarikádovali ve vyšších patrech budov či ve střeších a stříleli sovětské vojáky i české civilisty v ulicích. Všechny tyto krutosti, které se v uplynulých dnech v Praze odehrály, vyvrcholily na některých místech stejně krutou odplatou na německých vojácích i civilistech. Po převzetí moci revolučními orgány za podpory sovětských vojáků tyto excesy částečně ustaly. Pražané vítali Rudou armádu, přičemž házení rozkvetlých šerfíků na projíždějící sovětské tanky a bojovou techniku se stalo po dlouhá léta jedním ze symbolů osvobození. Praha se musela vzpamatovat ze svých ran, které utrpěla, musely být uhašeny požáry, strženy budovy hrozící zřícením, rozebrány barikády. Do těchto prací byli v duchu hesla kolektivní odpovědnosti za válku zapojeni i Němci, kteří v Praze zůstali. Kromě materiálních ztrát tu však byly i ztráty na životech a zranění. Ačkoliv se nikdy nepodařilo zcela přesně zjistit počet mrtvých, uvádí se, že při bojích a v důsledku bojů zahynulo přes 1500 Čechů, přes 300 Vlasovců a kolem 1000 Němců. Dále se uvádí, že v bojích v Praze a v nejbližším okolí zahynulo 692 vojáků Rudé armády, z toho 30 ve vnitřní Praze. Řada obětí byla pochována na Ďáblickém hřbitově.

Květnové povstání v Praze bylo v letech komunismu interpretováno dosti jednostranně, přičemž byla vyzdvihována činnost komunistů a přínos Rudé armády na osvobození Prahy. Po roce 1989 se naopak objevovaly zjednodušené pohledy na povstání, na význam účasti Vlasovců (bez jejich pomoci by bylo povstání hned na začátku poraženo. Vlasovci byli po válce vydáni Sovětskému svazu, následovaly popravy nebo smrt v Gulagu) či otázku neúčasti americké armády na osvobození Prahy či případně jiné pomoci. Pražské povstání ukázalo, že v českém národě existuje značný počet lidí, kteří jsou schopni a ochotni se ve jméno svobody obětovat a povstat proti nepříteli. V závěrečných bojích druhé světové války mělo spolu s celonárodním povstáním velký strategický význam, protože došlo k zhroucení týlu německé armádní skupiny Střed. Šlo mimo jiné o největší bitvu 2. světové války svedenou Čechoslováky. (Zpracovala Lenka Hrušková)

BLAHOPŘEJEME

Místní organizace tělesně postižených Česká Lípa přeje svým členům, kteří v průběhu května a června 2015 oslaví svá životní jubilea zdraví, pohodu a spokojenost.. Přání posíláme pp,L.BRABENCOVÉ,M.REZLEROVÉ, I.KOŠÍKOVÉ, Z.KVAPILOVÉ, V. ŠMÍDOVÉ, H. HRÍDELOVÉ, J.JIRÁKOVI,E.RÝDLOVI

*****
INFORMAČNÍK- časopis MO TP a STP Česká Lípa,o.p.s. č.5-6- květen 2015. Náklad 150 výtisků.
Redakční rada:E. Zemanová, J. Ponocná, H. Erbenová, . J.Branišová, Z. Zahradková
tel.723594459, 606161859

Požadavek úřadů na výměnu parkovacích průkazů

Již jsme Vás opakovaně informovali o povinnosti vyměnit do konce roku 2015 staré průkazy OZP za nové. Některé úřady v této souvislosti začaly vyžadovat současně výměnu parkovacích průkazu pro OZP s odůvodněním, že platnost vyznačená na novém průkazu OZP musí být shodná s vydanou parkovací kartou. Tento postup však není v souladu se zákonem, neboť neexistuje právní předpis, který by povinnost shody platnosti průkazů ukládal.

Dle ustanovení § 67 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, lze vozidlo označit parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením pouze v případě, řídí-li vozidlo nebo je-li ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem parkovacího průkazu pro osoby se zdravotním postižením. Přepravovaná osoba je povinna prokázat na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie, že je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle jiného právního předpisu, který ji opravňuje k užívání vozidla označeného parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením. Ohledně platnosti průkazů tedy žádná pravidla stanovena nejsou.

Lze tedy uzavřít, že úřady práce určitě mohou doporučit osobám, které již obdrželi nový průkaz OZP, aby si zkontrolovali platnost svého parkovacího průkazu a v případě, že se již blíží konec platnosti, tento svůj průkaz včas vyměnili za nový; takovéto jednání však nemohou žádným způsobem vynucovat. Každý držitel průkazu si tedy musí sám sledovat konec platnosti svého parkovacího průkazu a eventuálně si včas zajistit jeho výměnu. Žádný právní předpis však nepodmiňuje platnost parkovacího průkazu shodným datem platnosti s průkazem OZP.

V Praze dne 9. 4. 2015

Zpracovala: Mgr. Eliška Ritterová, legislativní odbor NRZP ČR

